

Wanted Arie Brader

Arie verveelt zich niet

In Drift jaargang twee, nummer drie besteedden we aandacht aan Arie Brader. Bij ons weten de enige man die ooit voor langere tijd op het eiland Simonszand verbleef. Dat gebeurde in 1973, toen Arie daar zes weken lang zehonden bestudeerde. Het enige wat wij tot een jaar geleden van dit verblijf aan de weet kwamen was afkomstig uit een artikel in de Telegraaf van juni 1973. Desondanks aardige lectuur. De eenzame eilandbewoner bekeken door de ogen van een journalist die er niet over uit kon dat je dat deed. Zes weken

in je eentje op zo'n kale zandplaat. Er werd gesproken van "Een dwaze onderneming. Hij zou niet de eerste zijn die met hallucinaties de zee inloopt en in de golven verdwijnt". Zo meende een kustbewoner.

Arie zelf had daar weinig boodschap aan. Hij was meer "Een opgewekte baardige student in haveloze kledij: een nieuwe versie van Robinson Crusoë, die van de zorgen over hem niets begreep. De mobilfoon was defect en verder was alles in orde. Goed weertje, een kalm zeetje en dagelijks een perfecte exercitie van de zehondenkolonie die enkele keren per etmaal in hun natuurlijke omgeving een fascinerende show opvoerde."

Dat gaat zo een tijdje door. Afijn lees het maar zoals gezegd in Drift jrg. 2 nr. 3.

Wij wilden echter meer weten en dienden in contact te komen met deze Arie Brader, zoveel was zeker. Hoe hem te vinden? We probeerden veel en lokaliseerden hem tenslotte te Wageningen. Verdere toenadering bleek onbegonnen werk. Arie reageerde in elk geval niet op onze vertwijfelde verzoeken om tot een gesprek te komen.

We lieten Arie en tijdje voor wie hij was. Maar zie, op een begrafenis in het najaar van 2017 liepen we Steef Engelsman, zeg maar de man die de naamgever is van Engelsmanplaat, tegen het lijf. Hij zuchtte dat het wat was met al die begrafenissen de laatste tijd. Nu weer dit en een paar weken geleden ook al z'n vriend Arie Brader.

"Pardon?"

"Ja, Arie Brader."

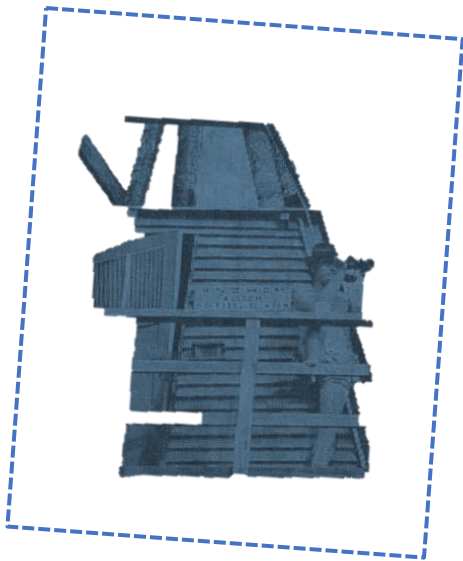
"Maar ken je die dan?"

We kwamen te spreken over Arie. Hij bleek heel z'n leven lang in Wageningen te hebben verkeerd. Eerst 21 jaar als student en vervolgens, tot z'n pensionering, als een soort wetenschappelijk medewerker. Dat afstuderen dat gaf trouwens nog wat. Toen, zo rond 1990, het prestatieve studeren tot norm was verheven en de studie maximaal een jaar of zes mocht duren, bleken er te Wageningen nog een aantal 20^e jaars en meer rond te lopen. Dat paste niet erg bij de tijdgeest. Er is toen een soort generaal pardon uitgesproken zodat ook deze eeuwige studenten, voorzien van de ingenieurstitel de universiteit konden verlaten.

Vrienden van Arie zagen in dit hoogstandje wel aanleiding tot een grootse receptie in een van de Wageningse cafés. Er is een krantenartikel bewaard gebleven waarin sprake is van Brader die in 1967 met zijn studie begon en in '73 zijn kandidaats behaalde. "Toen had ik het wel gezien. Niet dat ik was afgeknapt op mijn studie of iets dergelijks. Maar ineens daalde mijn motivatie tot ver onder het nulpunt." Aldus Brader.

In datzelfde artikel komt ook Simonszand nog even langs: "Een keer per week of per tien dagen werd ik met een boot bevoorrad en mijn enige communicatie met de buitenwereld was een mobilfoon. Ondanks het kluzenaarsbestaan heb ik daar, in dienst van de wetenschap, een boeiende en leerzame tijd doorgebracht."

Arie is z'n leven lang vrijgezel gebleven, al had hij wel de nodige contacten met dames. Dat valt tenminste op te maken uit een boekje met verhalen van en over z'n leven. (Niet tutteren. 86 smeuije verhalen.) Mooi leeswerk. Het mooist zijn de anekdotes over Arie z'n carrière als roadie bij allerlei jazz-grootheden.

Met dat al kregen we Arie z'n verblijf op Simonszand niet nader in beeld. Daar sprak Arie kennelijk weinig over. Dat veranderde toen we in contact kwamen met Ruud van Gent, die een flink dossier Arie Brader bleek te beheren. Met name ook over Arie's verblijf op Simonszand. Dat verblijf gaf toentertijd flinke belangstelling. Talloze reportages in kranten en tijdschriften getuigen ervan: Dagblad van het Oosten, Leeuwarder Courant van 28 juli 1973, De Telegraaf van 30 juni 1973, het Algemeen dagblad, Het Friesch Dagblad van 14 juli 1973, De Gelderlander pers van 7 juli 1973, De Winschoter Courant van 28 juli 1973. En zo zijn er nog veel meer.

Arie was dan weliswaar alleen op dat eiland, maar hij had aanloop genoeg. Journalisten, die vooral, bezochten hem met graagte. Uit al hun reportages komt een mooi beeld

tevoorschijn van het alledaagse leven aldaar. Robinson Crusoe duikt uiteraard elke keer weer op. Niet helemaal verwonderlijk natuurlijk en bovendien deed Arie er alles aan om voor eenzame schipbreukeling door te gaan. Een oude hoed, een warrige baard, rommelige kleding, blootsvoets en aan de magere kant.

De journalisten slapen maar moeizaam in het te kleine reddingshuisje, dat twee bij twee meter meet en dat rommelig en knus genoemd wordt. De ochtend echter vergoedt alles. Na de koffie en sinaasappels is het zeehonden kijken geblazen. Arie benadrukt steeds dat het slecht gaat met de zeehonden. Ondanks het beëindigen van de jacht nemen de aantallen af. Hij bestudeert het gedrag van de zeehonden vooral ook met de bedoeling om met die kennis de zeehonden te redden.

"Daarom heb ik er ook geen enkele moeite mee, om vijf uur achter mekaar met een verrekijker voor m'n ogen te zitten. De kleinste kleinigheid kan heel belangrijk zijn." "Maar vandaag is zijn pechdag: aan de horizon verschijnen drie dubbeldekkers die met luid geraas naderen."

Arie haalt onderzoek aan waarbij de inhoud van de schedels van de zeehonden is onderzocht.

"Met wat ze daarbij vonden kan je een apotheek beginnen. Alleen wanneer de vervuiling stopt zijn de dieren nog te redden." Dat laatste had hij goed gezien.

Maar vooral het gewone leven op zo'n eiland komt aan de orde, met als veelbesproken thema de verveling:

'Hoe zit het met de verveling? De zeehonden, die zich bij laag water koesteren op een nabije zandplaat, zijn slechts gedurende enkele uren per dag te observeren. Hoe wordt de rest van de dag doorgebracht?' Arie: *'Gewoon, wat rond banjeren, beetje zonnen, beetje lezen. Ik ben voor m'n*

vertrek nog even naar De Slegte gegaan, die tweedehands boekwinkel, en daar heb ik wat boekjes gekocht van Charles Dickens. Nou en voor de rest maf ik. Of ik ga een praatje maken.'

'(...)verveelt hij zich niet. Hij wordt steeds weer geboeid door zijn opdracht: het gedrag van de zeehonden bestuderen.' 'Ik verveel me helemaal niet', aldus Arie Brader, die op slechts één vaste bezoeker van de vaste wal kan rekenen, namelijk Henk Helder van het motorschip "Kloosterburen", dat dagelijks Wadlopers aan land brengt. Helder zorgt er voor, dat Arie op de zandplaat niet hoeft te verhongeren. Nu en dan heeft Arie logees in het drenkelingenhuisje. In de afgelopen week waren zijn studievrienden Hans van der Lee (24) uit Ouderkerk aan de Amstel en Magda van der Ster (21) uit Leiderdorp op bezoek. De langste tijd van de zes weken is hij echter alleen op Simonszand. Maandag zit hij er precies vier weken.'

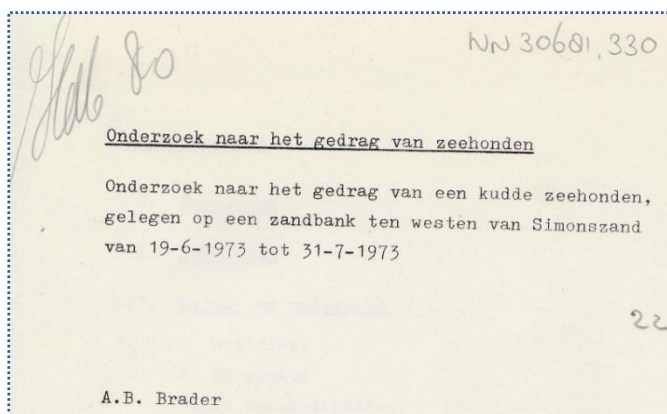
In een ander artikel is sprake van "het duchtig aanspreken van een fles Beerenburger, om kou en ongerief beter te kunnen doorstaan."

Of, mooier nog wellicht: "Drank, bliksemschichten, geraas en een knetterslag zijn waarschijnlijk de oorzaak geweest, dat wij, in het holst van de nacht aan de geestvermogens van onze gastheer gingen twijfelen, toen hij riep: 'Zijn jullie er nog en hoe hoog zitten jullie?'"

Angst had zich in zijn droom van hem meester gemaakt, terwijl zijn werkelijke positie niet eens zo hachelijk was. Hij was alleen maar verstrikt geraakt in zijn slaapzak, terwijl zijn voeten bekneld zaten tussen de latten van de viskist."

Arie doet nog een mooie ontboezeming over de duur van z'n verblijf te Simonszand. Natuurlijk zou hij nog wel een paar weken langer willen blijven. Maar geldgebrek weerhoudt hem daarvan: "Dat mag je heel best in de krant zetten. Een week hier kost me ongeveer veertig gulden proviand en dan komt er nog wat geld bij voor de boot, om te bevoorraden, en de mobilfoon. Het nummer van mijn mobilfoon is Winschoten D 2220. Dat mag ook in de krant. Ik houd er wel van om af en toe opgebeld te worden."

Via de bibliotheek van de Landbouw Universiteit Wageningen weten we beslag te leggen op Arie z'n afstudeerverslag van deze onderneming:

Het is een wonderlijk verhaal, vooral als je het afzet tegen de huidige tijd. De kudde waar Arie onderzoek aan deed was vier tot acht beesten groot. Meer zeehonden waren er te Simonszand niet in die tijd. Als je vandaag de dag een beetje je best doet, dan tel je er vanaf het huisje op Engelsmanplaat gemakkelijk tweehonderdvijftig en meer. Er is wel wat veranderd in de afgelopen veertig jaar.

Ter afsluiting van onze zoektocht naar Arie Brader bezoeken we z'n stamkroeg te Wageningen, Loburg. Op onze vraag of men zich Arie Brader nog weet te herinneren wordt enthousiast gereageerd. "Die kwam hier elke dag. Als het goed is hebben we Arie z'n jeneverglas hier nog ergens." Ondanks naarstig zoeken achter drankflessen en in verborgen hoeken komt dit kleinood niet tevoorschijn. Wel een mooi café trouwens.